

Πρωτ. 455
Ἀριθμ.
Διεκπ. 209

Σπάτα, 1^η Ἀπριλίου 2020

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 155^H

Πρὸς
Τὸν εὐσεβῆ λαὸ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Θέμα: «Πνευματικὲς παραινέσεις στὸ τέλος τῆς Τεσσαρακοστῆς»

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί,
χριστιανοὶ τῶν Μεσογαίων καὶ τῆς Λαυρεωτικῆς,

Πέρασαν περίπου δέκα μέρες ἀπὸ τὴν προηγούμενη ἐπικοινωνία μου μαζί σας. Ἔχουμε ἤδη παρακάμψει τὸ μέσον τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καὶ ὑπολείπονται δέκα μέρες γιὰ νὰ ὀλοκληρωθεῖ αὐτὴ ἢ τόσο εὐλογημένη περίοδος τῶν πνευματικῶν ἀγώνων, ποὺ τὴν περιμέναμε μὲ περισσὴ λαχτάρα, ποὺ τὴν ξεκινήσαμε μὲ μεγάλες ἀποφάσεις καὶ προσδοκίες, ἀλλὰ ποὺ στὴν πρόοδό της ἐξελίχθηκε ἐντελῶς ἀπρόσμενα στὴν δυσκολότερη ἀσφαλῶς Σαρακοστὴ τῆς ζωῆς μας.

Ὅλες οἱ νέες συνθῆκες καὶ οἱ ὄροι ποὺ μᾶς ἔχουν ἐπιβληθεῖ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι πρωτόγνωρα, φαίνεται νὰ ἀντιστρατεύονται στὰ οὐσιαστικά μέσα ποὺ χρησιμοποιοῦν ἡ Ἐκκλησία μας γιὰ νὰ προετοιμασθοῦμε γιὰ τὸ Πάσχα καὶ τὴν Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας, στὴν οὐσία γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ζήσουμε πνευματικά. Χάσαμε τὴ δυνατότητα τῆς συνάξεως στοὺς ναοὺς μας, νὰ βρεθοῦμε ὅλοι μαζί, ἀπογυμνωθήκαμε ἀπὸ τὶς ἀκολουθίες, μᾶς ἀπαγορεύθηκαν οἱ λειτουργίες, στερηθήκαμε τὴ θεία Κοινωνία, ἀκοῦμε πολλὰ μέτρα καὶ ἀποφάσεις ἀλλὰ πολὺ λίγα γιὰ μετάνοια, προσευχή, προσφυγὴ στὸν Θεό, αἴτηση τῆς δικῆς Του παρεμβάσεως. Μείναμε ὄρφανοί, μὲ μόνη συντροφιά τὸν φόβο, τὴν ἀνασφάλεια, τὴν ταραχή, τὴ σύγχυση, τὴ λογικὴ μας, τὴν ἀνεπάρκεια τῆς ἐλπίδας

μας στην ἐπιστήμη, τὶς ἐντάσεις. Νοιώθουμε ἐγκαταλελειμμένοι, μπερδεμένοι μέσα σὲ ἓνα χάος ἀντικρουόμενων ἀπόψεων καὶ προσεγγίσεων. Μιὰ γενικευμένη σύγχυση γιὰ τὸ τί εἶναι ἡ καθαρὴ πίστη καὶ εὐλάβεια, τί εἶναι ἡ Ἐκκλησία, ποιὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ σήμερα, τί θὰ γίνει τὴν Μεγάλῃ Ἑβδομάδα, πῶς θὰ γιορτάσουμε τὸ Πάσχα.

Εὐτυχῶς, πού ὄλα τὰ μέτρα εἶναι προσωρινά. Ἐτσι εὐχόμεσθε. Θὰ περάσει ἡ δυσκολία καὶ ζοῦμε μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς ἀναψυχῆς μας.

Παρὰ ταῦτα, δὲν τὰ ἔχουμε χάσει ὄλα. Τὸ δοξαστικὸ τῶν αἰῶνων τῆς περασμένης Κυριακῆς ξεκινοῦσε μὲ μία προτροπή: «*Δεῦτε ἐργασώμεθα ἐν τῷ μυστικῷ ἀμπελῶνι καρποὺς μετανοίας ἐν τούτῳ ποιούμενοι... ἐν προσευχαῖς καὶ νηστείαις τὰς ἀρετὰς κατορθοῦντες...*» Στὸν ἀμπελῶνα τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου ἔχουμε τρόπους νὰ ἐργασθοῦμε πνευματικά, νὰ καλλιεργήσουμε τὴ μετάνοια, ἔχουμε τὴ νηστεία, ἔχουμε τὴν προσευχή. Αὐτὰ δὲν εἶναι λίγα οὔτε μικρά. Μάλιστα μποροῦμε νὰ τὰ ἀξιοποιήσουμε καὶ τώρα, κάτω ἀπὸ τὰ σημερινὰ δεδομένα καὶ νὰ ὠφεληθεῖ ἡ ψυχὴ μας πολὺ καὶ μὲ μοναδικὸ τρόπο.

Κρατοῦμε τὴ νηστεία, στὴν ὁποία μάλιστα δίνουμε, ἴσως ἀναγκαστικά, πολὺ εὐρύτερη πλέον ἔννοια. Δὲν περιοριζόμεσθε στὴ νηστεία τῶν τροφῶν, ἀλλὰ ζοῦμε τὴ νηστεία τῶν κινήσεων -εἴμαστε κλεισμένοι στὰ σπίτια μας-, τὴ νηστεία τῶν ποικίλων ἐπιθυμιῶν μας -οὔτε τὰ στοιχειώδη καὶ αὐτονόητα δὲν μποροῦμε πλέον εὐκόλα νὰ κάνουμε-, τὴ νηστεία τῶν κοινωνικῶν ἐπαφῶν μας, ἀκόμη καὶ τὴ νηστεία τῶν ἀκολουθιῶν καὶ τῆς πνευματικῆς τροφοδοσίας μας: «*ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλετο ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας*» (Ψαλμὸς α' 21). Ὁ,τι εἶχαμε ὡς τώρα ἦταν δῶρο τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ νέα κατάστασις εἶναι κάτω ἀπὸ τὸ βλέμμα Του. Ἄς ζήσουμε μὲ ὑπομονή, ὅπως ὁ Ἰὼβ στερνημένος τὶς θυγατέρες του· μὲ ὑπακοή, ὅπως ὁ Νῶε κλεισμένος στὴν κιβωτό· μὲ συντριβὴ καὶ μετάνοια, ὅπως ὁ Ἰωνᾶς στὴν κοιλιὰ τοῦ κήτους· μὲ ἀγωνιστικὸ φρόνημα, ὅπως οἱ ἔγκλειστοι ἅγιοί μας, ὅπως οἱ ὄσιοι ἐρημίτες μας. Γιὰ λίγες μόνον ἑβδομάδες, ὄχι γιὰ πολὺ. Μὲ τὶς ὅποιες λιγότερες ἀνέσεις μας. Μὲ τὴν παρηγορία τῆς θεϊκῆς παρουσίας καὶ προστασίας. Δὲν εἶναι λίγα αὐτά.

Στερηθήκαμε τὶς ἀκολουθίες μας, δὲν μᾶς ἀπαγορεύθηκε ὁμως ἡ προσευχή. Ἴσως μάλιστα νὰ γίνεται μὲ περισσότερη θέρμη τώρα, ἴσως νὰ βγαίνει μὲ πιὸ πολὺ πόνου καὶ λαχτάρα, ἀπὸ πιὸ βαθιά, ἴσως νὰ δίνουμε καὶ περισσότερο χρόνο, ἴσως νὰ εἶναι πιὸ ἀληθινὴ, πιὸ γνήσια, πιὸ αὐθεντικὴ. Ζοῦμε λίγο σὰν τοὺς ἐξόριστους Ἑβραίους στὴ Βαβυλώνα. Περίοδος αἰχμαλωσίας, ἡ ὁποία ὁμως ἀνέδειξε μεγάλες μορφές, τοὺς Τρεῖς Παῖδες καὶ τὸν Προφήτη Δανιὴλ,

ὅπως καὶ τὸν Ἰερεμία. Πρέπει νὰ ζήσουμε πνευματικὰ τὴ στέρψη. Δὲν εἶναι δική μας ἐπιλογή. Τὴν ἀνάγκη πρέπει νὰ τὴν κάνουμε φιλοτιμία. Καὶ ὁ Θεὸς θὰ εὐλογήσει, καὶ πολὺ μάλιστα. Ἄρκεϊ νὰ μὴ χάσουμε τὴν ἐλπίδα μας σὲ Αὐτόν. Ἐλπίδα ὄχι ὅτι θὰ γλιτώσουμε ἀπὸ τὴν ἀπειλὴ τοῦ κορωνοϊοῦ, ἀλλὰ ὅτι δὲν θὰ χάσουμε τὴν παρουσία τοῦ Κυρίου στὴ ζωὴ μας.

Ἄρκεϊ γιὰ ὅλα αὐτὰ νὰ μὴ διαγράψουμε ἀπὸ τὸν ὀρίζοντά μας τὴν προοπτικὴ μας, τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸ κράτησε τοὺς Ἑβραῖους ζωντανοὺς μέσα στὴν αἰχμαλωσίᾳ τους, ἡ ἀνάμνησι τῆς Ἱερουσαλήμ, ἡ χαρὰ τῆς προσδοκίας τῆς, τὸ ὄραμα τῆς ἐπιστροφῆς: «ἐὰν ἐπιλάθωμαι σου, Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθεῖν ἢ δεξιὰ μου· κολληθεῖν ἢ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλήμ ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου» (Ψαλμ. ρλστ' 5,6). Δὲν εἶχαν τὸν ναὸ τους, στερήθηκαν τὴν κιβωτὸ τους. Αὐτὸ κρατᾷ κι ἐμᾶς στὴν περίοδο αὐτὴ τῶν πνευματικῶν στερήσεων. Μᾶς λείπει ὁ ναὸς μας, οἱ ἀκολουθίες, τὰ μυστήρια. Ὅμως ζοῦμε μὲ τὴν προσδοκία τοῦ Ἀναστάσι. Τὸν περιμένουμε. Γι' αὐτὸ ζοῦμε. Γι' Αὐτὸν ζοῦμε.

Ἡ περίοδος αὐτὴ καὶ οἱ συνθῆκες τῆς προσφέρονται καὶ γιὰ λίγο «ταμειῶν», γιὰ λίγη στροφὴ μέσα μας, γιὰ μυστικὴ προσευχή, γιὰ ἐσωτερικὴ ἐξομολόγησι. Ἄς ἐφαρμόσουμε τὰ λόγια τοῦ Προφήτη Ἡσαΐα: «Βάδιζε, λαὸς μου, εἰσελθε εἰς τὰ ταμειῖά σου, ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργὴ Κυρίου» (Ἠσ. κστ' 20), προχώρα ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ, μὲς στὸ κελλί τῆς προσευχῆς σου, κλεῖσε τὴν πόρτα σου, κρύψου γιὰ λίγο, ἕως ὅτου περάσει ἡ δοκιμασία, ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ. Ἡ Μεγάλῃ Σαρακοστὴ οὕτως ἢ ἄλλως εἶναι περίοδος περιορισμένων λειτουργιῶν, περισυλλογῆς, μονώσεως καὶ ἐσωτερικῆς ζωῆς. Μήπως, ἀδελφοί μου, εἶναι ὥρα νὰ ἡσυχάσουμε λίγο μέσα μας; Ὅσοι καὶ ὅσο μπορούμε. Θὰ ἔχουμε μεγάλῃ εὐλογία.

Ἡ προτροπὴ ποὺ ἀκούγεται ἀπὸ πολλοὺς «νὰ κάνουμε ἐκκλησία τὸ κάθε σπίτι» εἶναι τόσο ὠραία καὶ τόσο καλὰ ἐντεταγμένη μέσα στὸ πνεῦμα καὶ τὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἔτσι πρέπει νὰ εἶναι τὰ σπίτια μας, «κατ' οἶκον ἐκκλησίες». Γιατὶ ὄχι; Τὸ νὰ κάνουμε βέβαια τὸ σπίτι μας ἐκκλησία καὶ τὸ νὰ διατηρήσουμε ζωντανὴ τὴν πίστι μας δὲν εἶναι καθόλου εὐκόλο. Εἶναι ὅμως ἀναγκαῖο. Καὶ ἂν δὲν τὸ ἔχουμε κάνει μέχρι σήμερα, εὐκαιρία νὰ τὸ προσπαθήσουμε τώρα. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ζοῦμε ὅλοι κάτω ἀπὸ ἐξαιρετικὰ δύσκολες συνθῆκες. Καὶ βέβαια, ὅ,τι καὶ νὰ κάνουμε, τὸ σπίτι μας δὲν μπορεῖ νὰ ἀντικαταστήσει τὴν ἐκκλησία. Ἡ δυσκολία ὅμως ἀναδεικνύει τὴ χάρι. Γι' αὐτὸ δὲν ἀπογοπευόμαστε. Κάνουμε ὅ,τι μπορούμε καὶ περιμένουμε τὸν Κύριο.

Τὸ βιβλίο τῆς Ἀποκαλύψεως τελειώνει με μία υπόσχεση τοῦ Κυρίου: «*Ναί, ἔρχομαι ταχύ*», ἔρχομαι γρήγορα. Καὶ μία ἀπάντησις: «*Ἀμήν. Ναί, ἔρχου, Κύριε Ἰησοῦ*». Ἔτσι τελειώνει καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη, με αὐτὴ τὴν εὐχή.

Ἔτσι προσεύχεται ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ μέσα στοῦς αἰῶνες. Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ δική μας ἐσωτερικὴ εὐχή καὶ ἐλπίδα. Περιμένουμε τὸν Κύριο στὴ ζωή μας, Τὸν περιμένουμε στὸν κόσμο μας, Τὸν περιμένουμε στὴν καρδιά μας.

«*Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων· ἀμήν*» (Ἀποκ. κβ' 21).

Μετ' εὐχῶν καὶ πολλῆς τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης,

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

Μεσογαίας & Λαυρεωτικῆς Νικόλαος

Ο Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς Νικόλαος